

Media: ATHENS VOICE

Page: 149-150,152

Published at: 11-07-2024

Author:

Surface: 571.07 cm² **Circulation:** 0

Subjects:

**ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ, ΔΟΚΙΜΙΟ,
ΒΙΟΓΡΑΦΙΕΣ, ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ**

Massimo Montanari

Σπαγγέτι με σάλτσα ντομάτας -
ο μύθος προέλευσης του πιο διάσημου
πιάτου της Ιταλίας,
εκδόσεις Historical Quest

Ο μύθος της καταγωγής μάς κάνει να πιστεύουμε ότι υπάρχει ένα μαγικό σημείο στην ιστορία όπου όλα παίρνουν μορφή, όλα ξεκινούν και όλα εξηγούνται, το σημείο που κρύβεται το βαθύ μυστικό της ταυτότητάς μας. Όμως, γιατί είναι μόνο ένας μύθος; Η ταυτότητα γεννιέται μέσα από την ιστορία, από το πώς αυτές οι καταβολές αναπτύσσονται, μεγαλώνουν, αλλάζουν μέσα από συχνά απρόβλεπτες συναντήσεις και διασταυρώσεις. Ένα

πιάτο σπαγγέτι με σάλτσα ντομάτας είναι αρκετό για να επαληθεύσει τα παραπάνω. Ακολουθώντας τα ίχνη του κατ' εξοχήν πιάτου της ιταλικής ταυτότητας, ο Montanari πηγαίνει πίσω σε μακρινές εποχές και τόπους, από την Ασία μέχρι την Αμερική, από την Αφρική στην Ευρώπη, από τους πρώτους αγροτικούς πολιτισμούς και τις μεσαιωνικές καινοτομίες, μέχρι γεγονότα που συνέβησαν πριν λίγους αιώνες ή πολύ πρόσφατα. Ανακαλύπτει έτσι ότι η αναζήτηση των απαρχών της ταυτότητας μας (αυτό που είμαστε) δεν μας οδηγεί σχεδόν ποτέ στο να ξαναβρούμε τον εαυτό μας (αυτό που ήμασταν), αλλά μάλλον σε άλλους πολιτισμούς, άλλους λαούς, άλλες παραδόσεις, από τη συνάντησή και τη μίξη των οποίων έχει δημιουργηθεί αυτό που γίναμε. Τόσο απλά!

Jeff Goodell
Καύσωνας: Η ζωή σ' έναν πλανήτη που φλέγεται, εκδόσεις Ψυχογιός

Καθώς η θερμοκρασία ανεβαίνει, αποκαλύπτονται τα κενά τόσο σε επίπεδο διακυβέρνησης, άσκησης πολιτικής και οικονομίας, όσο και αξιών. Ο βραβευμένος συγγραφέας και δημοσιογράφος Τζεφ Γκουτέλμας παρουσιάζει τους ακραίους τρόπους με τους οποίους αλλάζει ο πλανήτης, και τις επιπτώσεις των καυσώνων σε όλες τις πτυχές, από τη διατροφή και το ξεσπασμα επιδημιών ως τη στέγαση και την εργασία, περιγράφοντας τι θα συμβεί στις ζωές μας όταν ένα τυπικό καλοκαίρι θα κινείται πλέον σε θερμοκρασίες γύρω στους 43 βαθμούς Κελσίου. Ο καύσωνας, εξηγεί ο Γκουτέλμας, είναι ένα επιθετικό φαινόμενο που βάζει στο στόχαστρο τους πιο ευάλωτους. Αυτό ισχύει έως τώρα, όμως, καθώς οι καύσωνες θα γίνονται όλο και πιο έντονοι και όλο και πιο συχνοί, δεν θα είναι πλέον τόσο επικεικτικοί. Αξιοποιώντας τα ρεπορτάζ, τις μαρτυρίες και τα επιστημονικά δεδομένα, ο συγγραφέας παρουσιάζει όσο πιο ψύχραιμα ένα απίστευτα δυστοπικό σενάριο μέλλοντος.

Νίκος Γκροσδάνης
Έτσι τα γνώρισα, έτσι τα αγάπησα, εκδόσεις Επίκεντρο

Από παιδί ακόμα ζούσε σε μια «άλλη πραγματικότητα», ενώ τα γεγονότα που βίωνε στο χωριό του τον έκαναν να θέλει να δραπέτευει για να ζήσει σε έναν δικό του κόσμο. Οδηγός σε όλα αυτά ήταν η τέχνη σε όλες τις μορφές της, και τα «μυθικά» πρόσωπα που συνεχώς συναντούσε στις ανακαλύψεις του. Ονειρευόταν πως ίσως κάποτε τα συναντούσε και στα αλήθεια, για να τους ρωτήσει και να μάθει κάτι περισσότερο γι' αυτούς και το έργο τους. Παράλληλα, συνέβησαν κάποια γεγονότα που τον σημάδεψαν και κουβαλώντας τα εντός του, τα διηγούνταν σε κάποιους φίλους ή παρέες. Η παρότρυνσή τους ήταν πως θα έπρεπε να μη μείνουν μια ανάμνηση, αλλά να περάσουν στο χαρτί, μια και τα πρόσωπα που γνώρισε έγραψαν την ιστορία του πολιτισμού αυτής της χώρας. Αρκετά από αυτά τα κείμενα φιλοξενήθηκαν σε κάποια έντυπα ή διαβάστηκαν στο ραδιόφωνο, σήμερα όμως ήρθε το πλήρωμα του χρόνου, εκείνα που δεν τα διαπέρασε η σκουριά και παραμένουν επίκαιρα να διακεντρωθούν.

Τόνια Τσακίρη
Αόρατοι άνθρωποι - Μαθήματα ζωής από τον άστογο Μιχάλη Σαμόλη, εκδόσεις Παπαδόπουλος

Μπορεί ένας άστεγος να είναι ευτυχισμένος; Ναι, απαντά ο Μιχάλης Σαμόλης, ένας άνθρωπος της διπλανής πόρτας που ένα πρωί την εποχή της κρίσης έβαλε τη ζωή του σε μια βελίτσα και βρέθηκε στον δρόμο, αλλά βρήκε τη δύναμη να το ξεπεράσει. Μια ιστορία ελπίδας, που συγκινεί και ταυτόχρονα αφιρνίζει. Σκοπός της ζωής του πλέον είναι να βοηθάει τους ανθρώπους να ξεπεράσουν τις δυσκολίες και να βρουν τη δική τους αποστολή. Ο Σαμόλης αφηγείται τη συγκλονιστική ιστορία του, σήμερα μένει σε ξενώνα αστέγων, είναι πωλητής του περιοδικού δρόμου «Σχεδιά» και οδηγός στις Αόρατες Διαδρομές, ενώ το μόντο ζωής του είναι ότι η ευτυχία βρίσκεται στα λίγα -που είναι και τα σπουδαία- και όχι στα πολλά.

Γιώργος Ρεθεμιωτάκης
Ανακαλύπτοντας την Κρήτη μέσα από το Αρχαιολογικό Μουσείο Ηρακλείου, εκδόσεις Καπόν

Ένας αναλυτικός αρχαιολογικός - ιστορικός οδηγός με πλούσια εικονογράφηση βασισμένος στα περίσματα της σύγχρονης επιστημονικής έρευνας, που καθοδηγεί μέσω των εκθεμάτων τον επισκέπτη του Μουσείου και γενικότερα τον φιλαναγνώστη, σαν

άλλος μίτος της Αριάδνης, στον γοπητευτικό λαβύρινθο της κρητικής αρχαιολογίας. Παρακολουθεί την εξέλιξη από τις νεολιθικές κοινοότητες έως τον λαμπρό μινωικό πολιτισμό, τον πρώτο προηγμένο πολιτισμό της Ευρώπης, που τα διασημότερα δημιουργήματά του εκτίθενται στο μουσείο, και επισημαίνονται οι σύνθετες δομές, η πολιτισμική μβέλεια και οι μυθικές απηχησεις του. Περιγράφονται επίσης οι σημαντικές συλλογές ιστορικών χρόνων, που εκπροσωπούν τη δημιουργική έκφραση της Κρήτης ως μέρους για του ελληνικού και εν συνεχεία του ρωμαϊκού κόσμου.

Bell Hooks
Όλα για την αγάπη, εκδόσεις Μεταίχμιο

Στην πατριαρχία, η αγάπη εξισώνεται με τη φευγαλέα έλξη ή την απλή τρυφερότητα. Για τη συγγραφέα, όμως, η αγάπη δεν είναι μόνο ένα συναίσθημα, αλλά ένας τρόπος να πράττουμε και να υπαρκουμε. Με εργαλεία της το φύλο, τη φυλή και την τάξη, η φεμινίστρια Hooks αποδομεί τους μύθους της σύγχρονης κοινωνίας γύρω από την αγάπη και τον έρωτα διεκδικώντας νέους ορισμούς και παρουσιάζοντας μια καινούργια οπτική, που θα οδηγήσει σε μια πιο δίκαιη κοινωνία. Αντλώντας στοιχεία από την ηθική φιλοσοφία, τη θρησκεία και την ψυχολογία, ασκεί κριτική στον δικτικό κυνισμό που περιβάλλει τον δημόσιο λόγο σχετικά με την αγάπη. Στόχος της να αποκαταστήσει το δημόσιο πρόσωπό της, μιλώντας με λόγια απλά και κατανοητά, και πάντοτε από μια φεμινιστική σκοπιά.

Σώτη Τριανταφύλλου
Στο πλοίο των τρελών, εκδόσεις Πατάκη

Άρθρα της περιόδου 2023-24, στα οποία η Σώτη Τριανταφύλλου αναρωτιέται, σχολιάζει και δίνει και απαντήσεις: Υπάρχει ηθικός τρόπος να κρίνουμε την ισραηλινοπαλαιστινιακή σύγκρουση; Είναι ο σημερινός κόσμος πιο ταραγμένος απ' όσο ήταν στο παρελθόν; Ζούμε πράγματι σ' ένα ακυβερνητο καράβι μέσα στη θύελλα; Ποιος είναι ο ρόλος και ο συσχετισμός των μεγάλων δυνάμεων στην τρίτη δεκαετία του 21ου αιώνα; Το βιβλίο αναλύει, επίσης, την εξωτερική πολιτική των Ηνωμένων Πολιτειών όπως έχει εξελιχθεί τα τελευταία χρόνια, τα κινήματα της πολιτικής ορθότητας και την παγκόσμια επιρροή της αμερικανικής ήπιας ισχύος, τα χαμένα και τα κερδισμένα στοιχεία της Ευρώπης, καθώς και κάποιες ιδέες που έχουν αντικτίκτυπο στον σύγχρονο τρόπο ζωής, από τον νεο-φεμινισμό και την ισλαμοφιλία μέχρι τον σοσιαλφασισμό, την τεχνοφοβία και τον οριενταλισμό. Ανάμεσα στα θέματα που εξετάζει είναι η πολιτική των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, ο τεχνολογικός νομαδισμός και η κατάσταση των πραγμάτων στη χώρα μας.

Gaetano SavatteriΟι Σισιλιάνες,
εκδόσεις Historical Quest

Μια έξυπνη και ειρωνική άποψη για τη Σικελία, το μεγαλύτερο νησί της Μεσογείου που καταργεί τα κλισέ και μας δίνει το πορτρέτο γυναικών της, από ηριγκίπισσες και καλόγριες, επαναστάτριες και δεσμοφύλακες, άγιες και ιεροδούλες, καλλιτέχνιδες και αγρότισσες που τις πιο πολλές φορές επανεφύρασαν το πεπρωμένο τους. «Όταν έφτασα στο Παλέρμο για να γραφτώ στο πανεπιστήμιο, συνειδητοποίησα ότι το Παλέρμο ήταν "θηλυκό". Όχι μόνο για την ομορφιά των κοριτσιών του με τα πειρατικά βλέμματα, αλλά και γιατί σε κάθε γωνιά του ιστορικού κέντρου υπήρχαν πολυάριθμα αναθηματικά κιόσκια αφιερωμένα στην αγία Ροζαλία, τη λεγόμενη Σαντούτσα. Το Παλέρμο ήταν "θηλυκό" στη σαρκική του παρακμή. Μύριζε τροπικά λουλούδια και σκουπίδια. Μύριζε υγρασία στα σκαλοπάτια αριστοκρατικών ανακτόρων που βρίσκονταν πλέον σε αποσύνθεση». Το κάδρο είναι πολύ πλούσιο: από την πολιούχο αγία Ροζαλία μέχρι τη Φράνκα Βιόλα, που προκάλεσε την αλλαγή νόμων και εθίμων. Από τη δημοσιογράφο και συγγραφέα Σαλαντίνο μέχρι τη «γριά με το ξίδι» που ετοιμάζε φίλτρα για τη δηλητηρίαση συζύγων τον 17ο αι. Από την τραγουδοποιό Ρόζα Μπαλιστρέρι μέχρι την εκδότρια Ελβίρα Σελλέριο και την πρώτη Μις Ιταλία.

Δημήτρης Β. ΤριανταφυλλίδηςΡωσία – Proet Contra,
εκδόσεις Επίκεντρο

Είναι η εικόνα αυτή που βλέπουμε η πραγματική Ρωσία ή μήπως υπάρχει και μια άλλη, που επιδιώκει συνεννόηση και συνύπαρξη με τη Δύση και την υπόλοιπη ανθρωπότητα, μακριά από την αυτοκρατορική φενάκη; Η απάντηση είναι θετική, με την επισημάνση πως οι κύκλοι αυτοί ήταν και παραμένουν μειοψηφικοί στους κόλπους της ρωσικής ηγεσίας όσο και στη ρωσική κοινωνία. Ωστόσο, αξίζει τον κόπο να τους γνωρίσει κανείς, να δει πώς σκέφτονται. Παράλληλα, είναι ίσως κατάλληλη η ευκαιρία για μια ρεαλιστική προσέγγιση της ρωσικής πραγματικότητας, των αντιφάσεων και αντιθέσεών της, των επιδιώξεων και των διαψεύσεών της, του τρόπου με τον οποίο οι ίδιοι οι Ρώσοι βλέπουν τα πράγματα. Οι φωνές που ακούγονται σε αυτό το βιβλίο είναι φωνές αγωνίας, είναι φωνές που περιέχουν το αίω-νιο και αναλλοίωτο αίτημα της ρωσικής κοινωνίας για ελευθερία. Είναι φωνές ανθρώπων που βίωσαν όλες, σχεδόν, τις μεγάλες αλλαγές στην πατρίδα τους, είχαν ελπίδες που διαψεύστηκαν οικτρά από τις εξελίξεις, μα συνεχίζουν να δίνουν τον αγώνα τον καλό για ένα καλύτερο αύριο.